

Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi

Bu metin, 15 Ekim 1978 tarihinde Paris'teki UNESCO Merkezinde törenle ilan edilmiştir. 1989 yılında Hayvan Hakları Birliği tarafından tekrar düzenlenerek 1990 yılında UNESCO Genel Direktörü'ne sunulmuş ve aynı yıl halka açıklanmıştır.

Yaşayan bütün canlıların doğal haklara sahip olduğunu ve sinir sistemi olan her hayvanın kendine özgü hakları bulunduğunu, bu doğal hakların küçümsenmesi ve hatta kolayca göz ardı edilmesinin doğa üzerinde ciddi zararlar doğuracağını ve insanoğlunun hayvanlara karşı suç işlemesine sebebiyet vereceğini, türlerin birlikte olmasının diğer hayvan türlerinin yaşama hakkının insanoğlu tarafından tanınmasını ifade edeceğini, insanoğlu tarafından hayvanlara saygı gösterilmesinin bir insanın bir diğerine gösterdiği saygıdan ayrı tutulamayacağını dikkate alarak, ilan edilir ki;

Madde 1

Bütün hayvanlar eşit doğar ve yaşama hakkına eşit şekilde sahiptir.

Madde 2

- a) Tüm hayvanların saygı görme hakkı vardır.
- b) İnsan, bir hayvan türü olarak diğer hayvanları yok edemez.
- c) İnsan, hayvanları kendi çıkarı için karşılıksız kullanamaz.

Madde 3

- a) Hiçbir hayvana kötü muamele edilemez ve zalimce davranılamaz.
- b) Bir hayvanın öldürülmesi zorunlu hâle gelmişse, bu eylem ani ve acı çekirtmeyecek şekilde gerçekleştirilmelidir.

Madde 4

- a) Vahşi hayvanlar, doğal çevrelerinde yaşama ve çoğalma hakkına sahiptir.
- b) Eğitim amacı da dâhil olmak üzere hiçbir gerekçeyle bu özgürlüklerinden mahrum bırakılamazlar.

Madde 5

- a) Evcil hayvanlar, türlerinin özelliklerine uygun koşullarda, uyumlu ve özgür bir biçimde yaşama hakkına sahiptir.
- b) İnsanın ekonomik veya kişisel çıkar amacıyla evcil hayvanların doğal yaşama koşullarında yapacağı değişiklikler, hayvan haklarının ihlalidir.

Madde 6

Evcil hayvanlar, kendi türlerinin doğal ömürlerine uygun bir süre boyunca yaşama hakkına sahiptir.

Madde 7

- a) Çalıştırılan hayvanlar, makul ölçüde sınırlandırılmış bir iş süresine hakkı vardır.
- b) Çalıştırılan hayvanlar, güçlerini koruyacak uygun beslenmeye hakkı vardır.
- c) Çalıştırılan hayvanlar, yeterli dinlenmeye hakkı vardır.

Madde 8

- a) Hayvanlara fiziksel veya psikolojik acı çektiren deneyler, hayvan haklarının ihlalidir.
- b) Bilimsel çalışmalarda, hayvanların yerine geçebilecek alternatif yöntemlerin geliştirilmesi ve kullanılması esastır.

Madde 9

- a) Gıda amacıyla yetiştirilen hayvanların barındırılması uygun şartlarda olmalıdır.
- b) Taşınma süreçlerinde hayvanlara korku ve acı çektirilmemelidir.
- c) Kesim işlemleri, acı ve stres yaratmayacak biçimde gerçekleştirilmelidir.

Madde 10

- a) Hiçbir hayvan, insanlar tarafından eğlence veya gösteri amacıyla kullanılamaz.
- b) Hayvanların teşhir edilmesi veya gösterilerde yer alması, hayvan onuruna aykırıdır.

Madde 11

Zorunlu bir neden olmaksızın herhangi bir hayvanın öldürülmesi, yaşama karşı işlenmiş bir suçtur.

Madde 12

- a) Çok sayıda vahşi hayvanın öldürülmesine yol açan safari ve toplu avlar, hayvanlara karşı işlenmiş bir soykırımdır.
- b) Doğal çevrenin kirletilmesi veya tahrip edilmesi, bu soykırıma eşdeğer ağır bir ihlaldir.

Madde 13

- a) Hayvanların ölü bedenlerine de saygı gösterilmelidir.
- b) Hayvanların öldürülmesine ilişkin şiddet sahneleri, sinema ve televizyonlarda yayınlanmamalıdır.
- c) Ancak bu tür sahneler, hayvanlara yönelik saldırıları kınama amacı taşıyorsa istisna kabul edilebilir.

Madde 14

- a) Hayvanları korumaya yönelik kuruluşlar, devlet düzeyinde temsil edilmelidir.
- b) Hayvan hakları, insan hakları gibi hukuk düzeni içinde güvence altına alınmalıdır.